

De helft van het Koninkrijk (1985)

Sieth Delhaas

Tijdschrift voor het gezin, nr. 2 1985

Tegen de blanke onderdrukkers

Onlangs had ik een gesprek met drie moslimvrouwen over de plaats van de vrouw in de Islam. Ik merkte, dat deze vrouwen heel zelfbewust en trots de uitspraken aanhaalden van Mohammed, die in de Koran zijn opgeschreven en waarin hij de gelijkwaardigheid van de vrouw aan de man vastlegt.

In diezelfde tijd kreeg ik een verslag in handen van een bijeenkomst van zwarte christenvrouwen in Zuid-Afrika. Zij strijden al tientallen jaren naast hun mannen even hard mee tegen de blanke onderdrukkers. “Maar” zeggen ze, “thuis worden wij op onze beurt door onze mannen aan allerlei regels gebonden en onderdrukt”.

Ze hebben toen christenvrouwen van allerlei kerken uit het hele land opgeroepen om uit te zoeken welke gewoonten of tradities in haar stam de vrouw minder waard maken dan de man. Vervolgens hebben ze ook de regels van de kerken onderzocht en tenslotte welke teksten uit de Bijbel gebruikt zijn om de vrouw allerlei dingen te ontzeggen, die mannen wel mogen.

Maandenlang is er heel hard gewerkt en toen er tot besluit in augustus 1984 een grote bijeenkomst werd gehouden, hebben de vrouwen unaniem besloten: hóé wij als vrouwen ook betrokken zijn bij de algemene strijd van ons volk, we vinden, dat de vrouwenstrijd niet aan de nationale strijd ondergeschikt mag worden gemaakt.

Ze waren behoorlijk geschrokken en vervolgens ook woedend geworden toen ze alle regels, wetten, gewoonten en tradities op een rij hadden gezet en zagen op hoeveel manieren ze minder waard werden geacht dan hun mannen. En één van die vrouwen zei: “In feite is Jezus de enige betrouwbare man ...”

Moeilijke positie

Wij vrouwen zitten in een moeilijke positie. We zijn opgevoed bij inzichten die spreken van: een vrouw moet huisvrouw zijn en als ze kinderen krijgt, moeder en nog later grootmoeder. Zij verzorgt de goede sfeer in huis en zorgt dat iedereen “binnen” goed verzorgd en gelukkig is. Als je de pech hebt, dat geen man jou uitkiest, dan is er altijd nog wel wat te verzorgen: kinderen, zieken, hulpbehoevenden. We hebben heel lang – eeuwen- en eeuwenlang – gedacht, dat dit zo hoorde, dat Gód dit van ons vroeg. We hebben al die zorgen op ons genomen, we hebben gezwegen en onze plicht gedaan. Heel gelukkig en blij vaak, maar – en eerlijk is eerlijk – vaak ook heel ongelukkig en verdrietig en soms zelfs opstandig, want meestal liep alles heel anders dan de verhalen, die ons waren verteld over “het leven”. Maar wij dachten: dit is het leven, dat God voor ons heeft bestemd.

Er zijn de laatste tien, twintig jaar heel veel dingen veranderd. Veel is er niet beter op geworden. Andere dingen zijn er wél beter op geworden. Eén van die dingen is: dat steeds meer vrouwen uit de schaduw treden. Ze gaan staan in het volle licht van de zon. De zon, die haar tegemoet schijnt vanuit het Rijk van God. En steeds meer vrouwen ontdekken andere vrouwen, die ook in die zon zijn gaan staan. Ze zijn met elkaar op weg gegaan net als die Zuid-Afrikaanse en moslimvrouwen en vragen zich af: hoe komt het, dat wij nu pas, die zon op onszelf voelen schijnen? Waarom hebben we eeuwenlang in de schaduw van de mannen geleefd? Sommige mannen hadden het trouwens niet eens door, dat ze hun dochter, vrouw, zuster of moeder beletten zélf een plaats in die zon te hebben. Het was immers vanzelfsprekend, dat vrouwen van mannen te horen kregen wat God van haar wil, wat haar plaats is in het leven en wat ze moeten doen en... niet mochten doen. Sommige mannen hadden zich er speciaal in geoefend om aan andere mensen te vertellen, hoe ze moesten leven. Sommigen hadden zich er zelf speciaal voor gekleed om aan anderen te laten zien, dat zij het wisten en dus voor het zeggen hadden. Soms had dat met God te maken, maar soms ook helemaal niet.

Samen

Steeds meer vrouwen in de wereld gaan samen op weg de toekomst van Gods Rijk tegemoet. Ze hebben namelijk de verhalen van Jezus met “eigen ogen” gelezen en hérlezen. En, eerst aarzelend, maar steeds meer verzekerd van zichzelf en van wat ze gelezen hebben, vertellen ze elkaar en ieder die het horen wil: Jahweh roept mij. Hij roept mij niet via een ander. Hij zegt niet: man, wil jij eens tegen haar zeggen wat haar taak is in dit leven en let op haar; nee, God roept vrouwen zelf op. Roept haar ter verantwoording. God roept: vrouw, waar ben je? Hij neemt geen genoegen met haar plaats in de schaduw, zodat ze in feite de verantwoording van zich af kan schuiven. God zegt terecht: ik heb jou je eigen speciale gaven gegeven. Heb jij ooit de kans genomen om bij jezelf na te gaan wat jouw kwaliteiten zijn om mee te werken aan het Rijk?

In het verhaal van de zwarte vrouwen staan twee woorden, die eigenlijk in het vrouwenwoordenboek niet voorkomen: strijd en woedend. Woorden die niet bij vrouwen passen – zegt men. Mannen mogen in bevrijdingsstrijd, in bevrijdingstheologie vechten tegen onderdrukking. Ze worden vereerd als helden en als het uitkomt als martelaars.

Nu zijn vrouwen ook de strijd aangegaan. Strijd om haar eigen plaats; rechtstreeks, zonder tussenkomst van de man, in Gods toekomstlicht. En in dat licht, in die eigen verantwoordelijkheid zien ze hóé de wereld erbij ligt; wat ervan geworden is al die lange eeuwen, dat zij gehoorzaam haar plaatsje bezet hebben gehouden, wachtend op de instructies van hen, die zeiden, dat zij precies wisten hoe het moest en wat God wilde.

Het is goed, dat vrouwen in onze tijd de verantwoordelijkheid voor het eigen leven, het leven voor de medemens en de hele bewoonde wereld, rechtstreeks uit de handen van God aannemen. Uit de handen van Hem, die komt. “Want” om met een uitspraak van de zwarte vrouwen uit Zuid Afrika te besluiten: “de God van de verdrukten, de God van bevrijding, kiest hen, die voor Hem kiezen”.